

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2011/2069(INI)

20.9.2011

ATZINUMA PROJEKTS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2010. gadā
(2011/2069(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Lívia Járóka*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- ņemot vērā ANO 1979. gada Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punkta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 157. pantu,
 - ņemot vērā 2010. gada 17. jūnija rezolūciju par Ceļveža sieviešu un vīriešu līdztiesībā 2006.–2010. gadam īstenošanas rezultātu novērtējumu un ieteikumiem turpmākai rīcībai¹,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 1., 2., 3., 4., 5., 21. un 23. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu par pasākumiem, lai apkarotu diskrimināciju uz seksuālās orientācijas un dzimuma identitātes pamata (CM/Rec(2010)5), un Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas ieteikumu un rezolūciju par šo tematu (Ieteikums 1915 un Rezolūcija 1728),
 - ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu (2011.–2020. gads), ko 2011. gada martā pieņēma Eiropadomes sanāksmē,
 - ņemot vērā Eiropas Komisijas Sieviešu un vīriešu līdztiesības stratēģiju 2010.–2015. gadam (COM(2010)0491),
 - ņemot vērā Pamattiesību aģentūras 2010. gada ziņojumu „Homofobija, transfobija un diskriminācija seksuālās orientācijas un dzimuma identitātes dēļ”,
 - ņemot vērā Komisijas 2010. gada 19. oktobra paziņojumu „Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā” (COM(2010)0573 galīgā redakcija),
 - ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 7. aprīļa Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (CM(2011)49 galīgā redakcija),
 - ņemot vērā 2011. gada 5. aprīļa rezolūciju par prioritātēm un pamatnostādņu izklāstu jaunai ES politikai vardarbības pret sievietēm apkarošanai²,
- A. tā kā Lisabonas līguma stāšanās spēkā radīja jaunus apstākļus ES cilvēktiesību jomā, padarot Pamattiesību hartu juridiski saistošu (LES 6. pants);
- B. tā kā, neraugoties uz gadu gaitā panākto progresu, joprojām nav panākta sieviešu un vīriešu līdztiesība vairākās jomās, piemēram, darba tirgū, privātajā dzīvē, cīņā pret

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

stereotipiem un pret sievietēm vērstās vardarbības apkarošanā;

- C. tā kā sieviešu un vīriešu līdztiesība ir pamattiesības, kas atzītas Hartā, un tā kā ir jācīnās pret visa veida diskrimināciju;
- D. tā kā direktīvās par dzimumu līdztiesību ir noteikts, ka dalībvalstīm jāizveido vai jāizraugās līdztiesības atbalsta struktūras, lai veicinātu līdztiesību, tostarp sniegtu neatkarīgu palīdzību diskriminācijas upuriem,
1. apstiprina Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu par Savienību, ko veido kopiena, kura pamatojas uz nedalāmām un universālām vērtībām, tādām kā cilvēka cieņas ievērošana, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, solidaritāte, tiesiskums, un cilvēktiesību ievērošana, tādējādi ietverot ikvienu, kas dzīvo Eiropas Savienības teritorijā, tostarp pie mazākumtautību grupām piederošas personas;
 2. aicina Komisiju rūpīgi uzraudzīt ar dzimumu līdztiesību saistīto Eiropas tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs;
 3. atzinīgi vērtē Komisijas pirmo gada ziņojumu par ES Pamattiesību hartas piemērošanu; atzinīgi vērtē Padomes secinājumus, jo īpaši tās secinājumus par apņemšanos sasniegt ES mērķus attiecībā uz dzimumu līdztiesību, kā norādīts Līgumā;
 4. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis, izstrādājot tiesību aktus un analizējot pamattiesību situāciju Eiropas Savienībā, ņemt vērā sieviešu īpašās vajadzības un bažas;
 5. atgādina, ka Hartas 23. pantā teikts, ka „vīriešu un sieviešu līdztiesība ir jānodrošina visās jomās, tostarp nodarbinātības, darba un atalgojuma jomā; līdztiesības princips neliedz saglabāt vai noteikt pasākumus, kuri paredz īpašas priekšrocības nepietiekami pārstāvētam dzimumam”; uzsver, ka tādējādi netiek mazinātas citu nepietiekami pārstāvēto grupu, piemēram, bērnu (24. pants), vecāka gadagājuma cilvēku (25. pants), invalīdu (26. pants), tiesības; turklāt uzsver, ka Hartas 21. pantā skaidri teikts, ka ir aizliegts jebkādā veidā diskriminēt citas personas, tostarp dzimuma īpatnību vai seksuālās orientācijas dēļ;
 6. uzsver, ka sievietes ir ar dzimumu saistītās vardarbības galvenie upuri; norāda, ka vardarbība un vardarbības draudi ir pārkāpums pret šo personu tiesībām uz dzīvību, drošību, brīvību, cieņu, kā arī fizisko un emocionālo integritāti un nopietns apdraudējums vardarbībā cietušo fiziskajai un garīgajai veselībai; uzsver, ka šādas Eiropas Kopienā plaši izplatītas vardarbības sekas ir patiess pamattiesību pārkāpums, kaitējums veselībai un šķērslis drošai, brīvai un taisnīgai pilsonības izmantošanai;
 7. atzīmē Komisijas izstrādāto tiesību aktu kopumu cietušo personu aizsardzībai; pauž nožēlu par to, ka pret sievietēm vērstā vardarbība nav pietiekami ņemta vērā; aicina Komisiju pieņemt visaptverošu politikas pieeju, lai apkarotu ar dzimumu saistīto vardarbību, un izstrādāt direktīvu, lai apkarotu un likvidētu visa veida diskrimināciju un vardarbību, kas vērsta pret sievietēm un meitenēm visās ES dalībvalstīs;
 8. lai neizraisītu nepamatotas cerības un novērstu pārpratumus, aicina Komisiju labāk informēt pilsoņus ne tikai par viņu tiesībām, kā tas ir noteikts Pamattiesību hartā, bet arī par Hartas darbības jomu; šajā sakarā atgādina, cik būtisks ir Eiropas e-tiesiskuma portāls;

turklāt aicina dalībvalstis palielināt pilsoniskās sabiedrības izpratni par Hartu, veidojot nepārtrauktu dialogu ar attiecīgajām nevalstiskajām organizācijām un jo īpaši sieviešu organizācijām, jo to zināšanas par stereotipiem un diskrimināciju ir ļoti vērtīgas un ir zināms, ka sievietes visbiežāk kļūst par upuriem un ir vismazāk aizsargātas;

9. atzinīgi vērtē to, ka Pamattiesību aģentūra 2010. gada ziņojumā „Homofobija, transfobija un diskriminācija seksuālās orientācijas un dzimuma identitātes dēļ” un Komisija paziņojumā „Sieviešu un vīriešu līdztiesības stratēģija 2010.–2015. gadam” ir iekļāvušas transseksuālo personu tiesības; atgādina Komisijai, ka attiecībā uz diskrimināciju dzimuma dēļ jāņem vērā dzimuma identitāte, jo īpaši turpmāk pārskatot Direktīvas 2004/113/EK un 2006/54/EK;
10. atzīmē, ka transseksuālas personas 21 dalībvalstī saskaras ar diskrimināciju un nosodījumu un nevar pilnībā izmantot tiesības uz cieņu un integritāti piespiedu sterilizācijas un/vai šķiršanās prasību dēļ; aicina Komisiju, runājot par diskrimināciju dzimuma dēļ, tostarp tiesību aktu priekšlikumos un pārskatos, pilnībā iekļaut jautājumu par dzimuma identitāti; aicina dalībvalstis atcelt sterilizāciju un citus piespiedu ārstniecības pasākumus, kā arī šķiršanās prasības, kas ir pretrunā ar transseksuālo personu tiesībām uz cieņu un integritāti;
11. aicina Komisiju turpmākajos gados apsvērt iespēju izvirzīt priekšlikumu par tiesisko regulējumu attiecībā uz multiplo un krustenisko diskrimināciju;
12. uzsver nepieciešamību atbalstīt stereotipu un diskriminējošas uzvedības mazināšanu, izmantojot īpašas programmas, darbības un kampaņas, kurās iesaistītas dalībvalstis, sociālie partneri, NVO, iestādes un deputāti;
13. pauž bažas par sieviešu seksuālajām un reproduktīvajām tiesībām un veselību atsevišķās dalībvalstīs; īpaši aicina dalībvalstis ievērot visu pāru un indivīdu pamattiesības brīvi un atbildīgi lemt par bērnu skaitu, laika periodu starp vairākām grūtniecībām un grūtniecības laiku un iegūt informāciju un līdzekļus šādai rīcībai, tostarp pieeju veselības aprūpei, iespējai likumīgi un droši veikt abortu un uzticamai, drošai un finansiāli pieejamai kontracepcijai;
14. uzsver nepieciešamību apkarot noziedzīgos nodarījumus pret bērnu dzimumneaizskaramību, jo īpaši internetā, kam ir ietekme visā pasaulē; tādēļ aicina nākamajā gada ziņojumā uzraudzīt bērnu aizsardzību un panākt progresu šajā jomā; tomēr atgādina, ka bērnu tiesību aizsardzība joprojām galvenokārt ir dalībvalstu kompetencē;
15. pauž nožēlu par atsevišķu dalībvalstu līdztiesības atbalsta struktūru ievākto datu samērā sliktu kvalitāti, jo tie nav sadalīti pēc diskriminācijas iemesla, piemēram, dzimuma vai vecuma, vai tematiskās jomas, piemēram, nodarbinātības vai izglītības; atgādina, ka Pamattiesību aģentūrai ir būtiska loma, ievācot un analizējot objektīvus, ticamus un salīdzināmus datus par dažādiem pamattiesību jautājumiem Eiropas Savienībā;
16. uzsver, cik būtiski ir ievākt precīzus datus par sieviešu īpašo situāciju saistībā ar cilvēktiesībām Eiropas Savienībā;
17. aicina Komisiju noteikt dalībvalstīm prasību ik gadu iesniegt ziņojumu par Pamattiesību

hartas īstenošanu;

18. aicina Komisiju labāk sniegt informāciju par iedzīvotāju minēto sūdzību veidiem, rakstītajām vēstulēm, uzdotajiem jautājumiem un iesniegtajiem lūgumrakstiem saistībā ar Hartas piemērošanu; atzinīgi vērtē jebkādu konkrētu informāciju par sūdzībām saistībā ar diskrimināciju dzimuma dēļ, ko Komisija sniedz Eiropas Parlamenta Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejai turpmākai analīzei; aicina Komisiju plaši sniegt informāciju par turpmākajiem gada ziņojumiem attiecībā uz situāciju pamattiesību jomā Eiropas Savienībā, lai palielinātu izpratni par rīcības nepieciešamību ar mērķi apkarot demokrātijas deficītu un pamattiesību pārkāpumus;
19. aicina Komisiju atrast efektīvu veidu, kā noteikt un kontrolēt Pamattiesību hartas pārkāpumus un īpašus pamattiesību pārkāpumu gadījumus, tostarp veicot visās dalībvalstīs ārpuskārtas revīzijas, lai noteiktu neizpildītās saistības;
20. uzsver, ka pilsoņu galēju nabadzību un sociālo atstumtību nevar skatīt tikai no ekonomikas aspekta, pamatojoties tikai uz skaitļiem, bet tā ir jāskata arī no pamattiesību pārkāpumu aspekta.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	15.9.2011
Galīgais balsojums	+: 29 -: 1 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klauf, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neved'alová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn